

Vientisinio sakinio kartojimas

Gramatinis centras

Tarinių rūšys

Brūkšnys tarp veiksnio ir tarinio

8 klasei

Uždavinys

- Pakartoję, kas yra **gramatinis centras**, kokios yra **tarinių rūšys**, kada tarp veiksnio ir tarinio **dedamas brūkšnys**, dirbdami sūkurio metodu, praktiškai įtvirtinsime teorines žinias. Gebėsime įsivertinti pagal nustatytus kriterijus išliame tekste rasdami gramatinius centrus, nustatydami tarinio rūšį, taisyklingai padėdami brūkšnį tarp veiksnio ir tarinio.

PRISIMINKIME

- **Darbas įpila alyvos į gyvenimo lempą.** (Dž.Belersas)

- **Skurdi dvasia negali sukurti nieko didingo.** (F.Tuglas)

PRISIMINKIME

Sąžiningumas yra pirmasis skyrius išminties knygoje.

(T. Jeffersonas)

Vaikas gali pasidaryti smalsus.

TARINIŲ RŪŠYS

- **darbas įpila**
- **dvasia negali sukurti**
- **sąžiningumas yra skyrius**
- **vaikas gali pasidaryti
smalsus**

Pabraukite veiksnius ir tarinius, nurodykite tarinių rūšis.

Dirbame po du sūkurio metodu

I gr. 1. Galvės ežeras gilus. 2 Nemunas –
lygumų upė.

II gr. 3. Vaikas paleido dūdas. 4. Jis pučia į
akį.

III gr. 5. Justei akys ėmė ašaroti. 6. Namelis
ėmė braškėti.

IV gr. 7. Kaimas seniai liko tuščias. 8. Dangus
buvo
aukštas, šviesus.

V gr. 9. Žmogus privalo būti geresnis. 10.
Autobuse Aurimas pažvelgė į merginą.

I grupės lapas (pavyzdys)

Sakiniai	Gramatinis centras	Tarinio rūšis	II grupė (ne)sutinka	III grupė (ne)sutinka	IV grupė (ne)sutinka	V grupė (ne)sutinka
			Jei nesutinka, taiso.	Jei nesutinka, taiso.	Jei nesutinka, taiso.	Jei nesutinka, taiso.
Tankisto žodžius išgirdo visa aikštė.	aikštė išgirdo	gryna sis				
Šeimininkas buvo grįžęs iš miestelio.	Šeimininkas buvo grįžęs	sudurtinis				

PALYGINKITE SAKINIŲ PORAS IR PASAKYKITE, KUO SKIRIASI TARINIŲ RAIŠKA

1. Kernavė yra pirmoji Lietuvos sostinė.

Kernavė – pirmoji Lietuvos **sostinė.**

2. Trys ir trys yra šeši.

Trys ir trys – **šeši.**

3. Mano svajonė yra pamatyti kalnus.

Mano svajonė – **pamatyti kalnus.**

BRŪKŠNYS RAŠOMAS, KAI VARDINĖ DALIS REIŠKIAMA

Daiktavardžio vardininku

Žmogus – visų vertybių **matas**. (Pitagoras)

Kiekinio skaitvardžio vardininku

Penki plus penki – **dešimt**.

Veiksmažodžio bendratimi

*Pirmas žingsnis sprendžiant problemą -
kam nors apie tai **pasakyti**.* (J. Peteris Flynnas)

BRŪKŠNYS NERAŠOMAS, KAI VARDINĖ DALIS REIŠKIAMA

Būdvardžio vardininku

Jis **geras**. Šis žmogus **puikus**.

Dalyvio vardininku

Miškas **nutilęs**. Lapai jau visai **pagelbę**.

Kelintinio skaitvardžio vardininku

Jis klasėje **penktas**.

ĮSIDĖMĖKIME

□ Gyvenimas (–) **tai** dienoraštis, kuriame kiekvienas ketina parašyti vieną istoriją, o parašo **kita**. (Seras Jamesas M.Barrie)

□ Garbė (–) **tai** išorinė sąžinė, o sąžinė (–) **tai** vidinė garbė.
(A.Šopenhaueris)

ĮTVIRTINKIME

- **Padėkite, kur reikia, brūkšnį vietoj praleistos sudurtinio tarinio jungties. Pagrindines sakinio dalis pabraukite. (SŪKURYS)**

APIBENDRINKIME

- KOKIAS ŽINOME TARINIO RŪŠIS?**
- KURIAI TARINIO RŪŠIAI ESANT SAKINYJE, RAŠOME BRŪKŠNĮ TARP VEIKSNIO IR TARINIO?**
- KOKIOMIS KALBOS DALIMIS TURI BŪTI IŠREIKŠTA TARINIO VARDINĖ DALIS, KAD DĖTUME BRŪKŠNĮ?**

NAMŲ DARBAS

**Individualios
atspausdintos
užduotys;**